

William Butler Yeats

ROSA

ALCHEMICA

VOLVOX GLOBATOR

William Butler Yeats

ROSA

ALCHEMICA

ISBN 978-80-7511-035-0 (pdf)
ISBN 978-80-7511-034-3 (epub)

KRÁLOVA MOUDROST

Irská královna zemřela při porodu a její dítě bylo dáno do opatrování ženě, která bydlila v malém domku na pokraji lesa. Jednou v noci seděla žena u kolébky a kolébala; rozjímala o kráse dítěte a modlila se, aby bohové udělili dítěti moudrost rovnající se jeho kráse. Ozvalo se zatukání na dveře. Vstala, divíc se, neboť nejbližší sousedé byli v králově domě vzdáleném míli a teď bylo pozdě v noci. „Kdopak klepe?“ zvolala a tenký hlas odpověděl: „Otevři, jsem stařena šedého jestřába a přicházím z temnot velikého lesa.“ Se strachem odsunula závoru a žena v šedých šatech, velmi stará a vyšší postavy, než mívají lidé, vešla a stanula u hlav kolébky. Chůva zděšeně ucouvla ke zdi. Nemohla z té ženy spustit oči, neboť při svitu ohně hořícího v krbu viděla, že stařena má na hlavě místo vlasů perí popelavého jestřába. „Otevři!“ ozval se jiný hlas, „jsem stařena šedého jestřába a hlídám jeho hnízdo v temnotě velikého lesa.“ Chůva otevřela dveře znova, ačkoli její prsty sotva držely závoru, jak se třásly, a druhá šedivá žena, ne méně stará než první a se stejným perím místo vlasů, vešla a postavila se vedle první. Zanedlouho přišla třetí šedivá žena, po ní čtvrtá a pak ještě jedna a ještě jedna a ještě jedna, až byla chýše plná jejich ohromných těl. Dlouho stály mlčky, ale nakonec jedna zamumlala tichým, tenkým hlasem: „Sestry, poznala jsem ho zdáli podle červeni jeho srdce pod jeho stříbřitou pleť.“ A druhá řekla: „Sestry, poznala jsem ho, poněvadž se jeho srdce chvělo jako ptáček v síti ze stříbrných provázků.“ A třetí dodala: „Sestry, poznala jsem ho, poněvadž jeho srdce zpívalo jako ptáček, který je šťasten v stříbrné kleci.“ A potom zpívaly společně, přičemž ty, které byly nejbliže u kolébky, kolébaly svými dlouhými, vrásčitými prsty; a jejich hlasy zněly chvíli něžně a lichoťně, chvíli jako vítr dující ve velikém lese a zpívaly:

Co sejde z očí, sejde z mysli;
Už dávno lidé vůlí svou
tak pevnou, silnou a s lehkou myslí
nám brali stravu pšeničnou,
náš kámen oltářní nám vzali;
déšť, kroupy a hrom jen pozůstaly
a srdce, jejichž červeň změníme v šed',
jsou věrná, dokud nezhyne svět.

Když zpěv dozněl, pravila stařena, která promluvila první: „Nemáme už na práci nic jiného, než abychom smísily kapku své krve s jeho krví.“ A škrábla se ostrým hrotem vřetena, které si dala podat chůvou, a spustila kapku krve, šedé jako mlha, na rty dítěte. A pak vyšla ven do tmy.

Když stařeny odešly, nabyla chůva zase odvahy a chvátala do králova domu a vykřikla uprostřed dvorany, že se teď večer naklonila nad dítětem žena ze sidhů. A král, jeho básníci a mužové znali práva s ní šli do domku, nahnuli se okolo kolébky a hlučně žvatlali jako straky. Dítě se posadilo a dívalo se na ně.

Uplynula dvě léta a král zemřel; básníci a mužové znali práva vládli jménem dítěte, ale starali se, aby se chlapec zanedlouho stal sám pánem, neboť nikdo nikdy neviděl tak moudré dítě. A všecko by bylo bývalo dobré, nebýt zázraku, který začínal znepokojoval všechny lidi, zvláště ženy, které ovšem o tom mluvily bez ustání. Ve vlasech dítěte začínalo totiž růst peří šedého jestřába, a ačkoli je jeho chůva neustále ustříhovala, bylo ho zakrátko více než předtím. To by nebyla bývala věc tak příliš vážná, neboť za oněch dob byly zázraky maličkovité; ale v Irsku byl starodávňý zákon, že nikdo, kdo má nějakou tělesnou vadu, nesmí sedět na trůně; a poněvadž šedý jestřáb je nerozumné zvíře vzduchu, nebylo možno jinak, než pokládat toho, v jehož vlasech rostlo jestřábí peří, za zohyzděného a poskvrněného; a lidé se také nemohli při všem obdivu k moudros-

ti, která se v něm rozmáhala, zbavit hrůzy jakoby z bytosti jiné krve než lidské. Všichni však byli rozhodnutí, že má panovat, neboť příliš trpěli díky pošetilým králům a díky svým vlastním nepořádkům. A nikdo se nebál ničeho jiného, než aby ho jeho veliká moudrost nepřiměla uposlechnout zákona a povolát někoho jiného, aby vládl místo něho.

Když mu bylo sedm let, svolal přední básník básníky a znalce zákonů. Posuzovali váhu těch věcí a uvažovali o nich. Chlapec už upozoroval, že lidé kolem něho mají jenom vlasy, a ačkoli mu řekli, že také oni měli peří a pozbyli ho jen pro hřích, kterého se dopustili jejich předkové, věděli, že se doví pravdu, až začne chodit do okolního kraje. Po dlouhém uvažování vydali nový zákon, který všem přikazoval pod trestem smrti, aby si dávali do vlasů peří šedého jestřába; a vyslali do okolních zemí lidi se sítěmi, s osidly a luky, aby sebrali dostatek peří. Ustanovili také, že každý, kdo by chlapci pověděl pravdu, bude usmrčen.

Léta mýjela a chlapec vyrostl z dítěte v jinocha a z jinocha v muže a zabýval se podivným a důvtipným přemýšlením, rozlišováním mezi věcmi pokládánymi za totožné a podobností věcí dlouho pokládaných za docela rozdílné. Mnoho lidí přicházelo i z cizích zemí, aby ho navštívili a aby se ho dotazovali, ale na hranicích byly postaveny stráže, které každého donutili, aby si dal do vlasů jestřábí peří. Když ho poslouchali, zdálo se, že jeho slova rozjasňují temnotu a naplňují srdce hudbou; ale když se vrátili do svých zemí, připadala jim jeho slova vzdálená a to, co si z nich pamatovali, příliš podivné a příliš důmyslné, aby jim to mohlo být v životě pomocí. Někteří potom opravdu vedli jiný život, ale ten nový život byl méně znamenitý než předcházející: někteří z nich sloužili dlouho dobré věci, ale když ho slyšeli chválit ji a vrátili se domů, shledali, že to, co milovali, je méně hodno lásky, neboť je poučil, jak malý rozdíl odlišuje nepravdivé od pravdivého; jiní, kteří nesloužili žádné věci, ale pokojně se snažili o blaho svých domácností, shledali, že jejich údy jsou slabší a méně